

Autor scenariusza: Mariusz Wieleba

Przedmiot: Podstawy Przedsiębiorczości

SCENARIUSZ LEKCJI **„Biznesplan firmy”**

Tytuł cyklu WSiP: *Podręcznik dla szkół zasadniczych.*

Etap edukacyjny: *Szkoła ponadgimnazjalna- Zasadnicza Szkoła Zawodowa.*

Przedmiot: *Podstawy Przedsiębiorczości.*

Temat lekcji: *Planowanie działalności gospodarczej – biznesplan firmy.*

Czas trwania lekcji: *2 x 45 min.*

Miejsce: *Pracownia ekonomiczna Zespołu Szkół Zawodowych
w Janowie Lubelskim.*

Wstęp: *Wybór tematu lekcji z podstaw przedsiębiorczości nie jest przypadkowy. Opracowując scenariusz lekcji poświęconej biznesplanowi chcę zasygnalizować wagę i znaczenie biznesplanu dla realizacji zamierzeń i przedsięwzięć gospodarczych firmy. Szczególnie istotne i ważne jest to dla uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej, w której uczę z uwagi na fakt, iż ci uczniowie odbywają zajęcia praktyczne u przedsiębiorców. Zagadnienia związane z samozatrudnieniem, z podejmowaniem własnej działalności gospodarczej są im bliższe. Lekcje przedsiębiorczości mają też w większym stopniu zachęcić młodzież do zakładania własnych firm, do planowania. Umiejętność sporządzania biznesplanu własnego przedsiębiorstwa wydaje się być umiejętnością bardzo przydatną.*

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny lekcji:

- *Zapoznanie uczniów ze sposobem sporządzania biznesplanu.*

II. Cele operacyjne lekcji:

Uczeń zna:

- Definicję biznesplanu
- Części składowe biznesplanu
- Pojęcia: *bilans, rachunek zysków i strat.*

Uczeń umie:

- Zaplanować własną działalność gospodarczą

- Dostrzec celowość sporządzania biznesplanu
- Sporządzić biznesplan firmy
- Wskazać główne elementy biznesplanu

Formy pracy uczniów: *indywidualna, grupowa.*

Metody pracy: *pogadanka podająco-poszukująca, metoda projektów, studium przypadku.*

Pojęcia kluczowe: *biznesplan, bilans, rachunek zysków i strat.*

Pomoce dydaktyczne: *podręcznik przedmiotowy, literatura fachowa(wykaz w bibliografii), rzutnik pisma, foliogramy, karty pracy, przybory piśmiennicze,.*

Bibliografia: 1. *Podręcznik przedmiotowy „Przedsiębiorczość dla szkół zasadniczych”, Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2002.*
 2. *Biznesplan. Problemy i metody. Wydawnictwo WSPiZ im. Leona Koźminkiego. Warszawa 2002.*
 3. *Nowy Leksykon Ekonomiczny. Oficyna Wydawnicza Graf-Punkt. Warszawa 1998.*

Przebieg lekcji /tok lekcji/:

Etap lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia /przewidywane odpowiedzi/	Komentarz metodyczny nauczyciela
1.Wprowadzenie.	- Nauczyciel podaje temat lekcji - Określa cele lekcji - Określa formy pracy na zajęciach. - Zwraca uwagę na metodę projektu wykorzystaną na lekcji.	- Uczniowie zapisują temat lekcji do zeszytu.	Lekcja jest kontynuacją wcześniej omawianych zagadnień związanych z samozatrudnieniem.
2.Zwrócenie uwagi na znaczenie planowania w życiu człowieka.	-Nauczyciel inicjuje pogadankę na temat sensu planowania w życiu każdego człowieka, zadając pytania: 1. <i>Czy na co dzień macie do czynienia z planowaniem?</i> 2. <i>Czy planowaliście już swą</i>	Uczniowie udzielają odpowiedzi na postawione pytania: <i>- tak, planujemy spotkanie z kimś, planujemy wyjazd na wycieczkę, wyjście do kina itp.</i>	

	<p>przyszłą karierę zawodową? 3. Jaką rolę w życiu człowieka odgrywa planowanie?</p> <p>-Następnie nauczyciel pyta o sens planowania działalności gospodarczej: 1. Czy ważne jest planowanie związane z założeniem własnej firmy? 2. Jakie korzyści dla firmy może przynieść właściwe planowanie?</p> <p>-Nauczyciel wprowadza pojęcie <i>biznesplan</i> i wyjaśnia zadania biznesplanu dla funkcjonowania i rozwoju firmy: - określa i wytycza działalność przedsiębiorstwa w przyszłości, - pozwala obliczyć potrzebne zasoby, przewidywane koszty i ocenić, czy opłaci się ponieść ryzyko związane z inwestowaniem - stanowi podstawę do kontrolowania, czy w praktyce działania zmierzają do wyznaczonego celu, - pozwala podjąć właściwe decyzje dotyczące sytuacji obecnej i przyszłości firmy.</p> <p>-Uświadamia celowość sporządzania biznesplanu i wskazuje okoliczności, w których wymagany jest biznesplan: - dla uzyskania kredytu bankowego, - dla potencjalnych wspólników czy inwestorów.</p>	<p>- planujemy swą przyszłą karierę zawodową, a częścią tego planu jest uczęszczanie do szkoły zawodowej, - planowanie w życiu odgrywa dużą rolę – pomaga zrealizować nasze cele, marzenia.</p> <p>- jest bardzo ważne, bowiem przyczynia się do osiągnięcia sukcesu, -może przyczynić się do lepszej organizacji firm.</p> <p>Uczniowie zapisują definicję biznesplanu: <i>Biznesplan jest zbiorem uporządkowanych celów i wynikających z nich zadań oraz sposobów realizacji, sporządzonym w formie pisemnego dokumentu.</i> (definicja pochodzi z „Biznesplan. Problemy i metody”) Uczniowie zapisują do zeszytu znaczenie biznesplanu dla rozwoju firmy: - określa i wytycza działalność przedsiębiorstwa w przyszłości, - pozwala obliczyć potrzebne zasoby, przewidywane koszty i ocenić, czy opłaci się ponieść ryzyko związane z inwestowaniem - stanowi podstawę do kontrolowania, czy w praktyce działania zmierzają do wyznaczonego celu, - pozwala podjąć właściwe decyzje dotyczące sytuacji obecnej i przyszłości firmy.</p>	<p>Wykorzystano materiał z podręcznika przedmiotowego str.164</p>
<p>3.Analiza wybranego przez nauczyciela</p>	<p>- Nauczyciel przy użyciu rzutnika pisma prezentuje materiał uprzednio</p>	<p>- Uczniowie wnikliwie analizują części składowe biznesplanu.</p>	<p>Duży wybór biznesplanów można znaleźć w</p>

<p>biznesplanu.</p>	<p>przygotowany na folii. „Części składowe biznesplanu” <i>(Materiał ze strony 165 podręcznika przeniesiono na folię i wyświetlono na ekranie).</i></p> <p>- Nauczyciel w sposób jasny wskazuje na części składowe analizowanego biznesplanu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. STRESZCZENIE 2. OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA, 3. PLAN MARKETINGOWY, 4. PLAN FUNKCJONOWANIA FIRMY, 5. PLAN FINANSOWY, 6. CZYNNIKI RYZYKA I POWODZENIA, 7. KALENDARIUM, 8. ZAŁĄCZNIKI. <p>- Nauczyciel przy okazji wprowadza i objaśnia nowe pojęcia: <i>bilans, rachunek zysków i strat, potencjalny rynek.</i></p> <p>- Nauczyciel przytacza, odwołując uczniów do przykłady książkowego, przykład biznesplanu firmy zajmującej się myciem okien, jako przykład bardzo prostego biznesplanu.</p>	<p>- Zgłaszają swe wątpliwości licząc na objaśnienia ze strony nauczyciela.</p>	<p>literaturze z zakresu ekonomii i przedsiębiorczości, a także na licznych stronach internetowych. <i>(można przytoczyć niektóre strony www)</i></p> <p>Przytoczony przykład biznesplanu zamieszczony jest na str.168-169 podręcznika.</p>
<p>4. Praca w grupach mająca na celu sporządzenie biznesplanu własnego przedsiębiorstwa.</p>	<p>-Nauczyciel dzieli klasę na 7- osobowe grupy. Każdej z nich przypisuje opracowanie własnego biznesplanu w oparciu o jego części składowe /wcześniej poznane/.</p> <p>-Nauczyciel prosi grupy o wybranie spośród siebie lidera, który będzie koordynował pracę zespołu i zajmie się zredagowaniem spisu treści, załączników a</p>	<p>Uczniowie dobierają się w zespoły 7 osobowe i wyłaniają spośród siebie lidera-koordynatora.</p> <p>W oparciu o własne predyspozycje /mocne strony/ zespoły zgłaszają pomysł na firmę i przystępują do opracowania dla niej biznesplanu. Koordynator wyznacza</p>	<p>Zasadnym jest, by liderem grupy stał się uczeń zdolny o cechach i predyspozycjach organizacyjnych.</p>

	<p>także całości projektu.</p> <p>-Dla usprawnienia pracy w grupach nauczyciel rozdaje karty pracy /projekt biznesplanu/ <i>Załącznik nr1</i></p>	<p>dla każdego uczestnika projektu odrębne zadanie /opracowanie jednego z elementów/.</p> <p>Członkowie zespołów wypełniają karty pracy, zgłaszając swe zapytania i wątpliwości koordynatorowi, ten zaś nauczycielowi.</p>	
5. Podsumowanie zajęć pierwszej lekcji.	<p>-Nauczyciel podsumowuje lekcję.</p> <p>-Wyjaśnia, iż na lekcji następnej /za tydzień/zostaną zaprezentowane rezultaty pracy zespołowej poszczególnych grup.</p> <p>-Nauczyciel podaje kryteria oceny pracy poszczególnych grup. <i>Załącznik nr2</i></p>		
6.Czynności organizacyjno-porządkowe.	<p>-Nauczyciel sprawdza listę obecności,</p> <p>-Króciutko nawiązuje do tematu lekcji poprzedniej, tym samym do pracy domowej.</p>	Uczniowie siedzący w grupach przygotowują materiały do prezentacji.	Nauczyciel przeznacz 3 minuty na przygotowanie materiału do prezentacji.
7.Prezentowanie przez liderów grup projektów biznesplanu firmy.	<p>- Nauczyciel wnikliwie obserwuje sposób prezentacji,</p> <p>- Zwraca uwagę na oryginalność pomysłów i zastosowanych rozwiązań.</p>	<p>-Liderzy poszczególnych grup prezentują przygotowany materiał.</p> <p>-Pozostali uczniowie słuchają i obserwują sprawozdawcę.</p>	Materiał /projekty biznesplanów/ mogą być zaprezentowane przy użyciu kartonów przywieszonych na tablicy lub ścianie, ale mogą również być wyświetlone przy użyciu

			rzutnika, będącego na wyposażeniu pracowni.
8. Ocena pracy uczniów.	-Nauczyciel zgodnie z wcześniej ustalonymi kryteriami dokonuje oceny projektów poszczególnych grup. -Ocenę dla każdej grupy uzasadnia oddzielnie.		Ważne jest, by uczniowie uzyskali informację o tym co było dobrego w ich projekcie, gdzie wystąpiły braki.

Załącznik nr 1

KARTA PRACY PROJEKT BIZNESPLANU

Opis przedsięwzięcia	
Cele przedsięwzięcia /działalności/	
Forma organizacyjno-prawna	
Rodzaj działalności	
Dane o właścicielach	
Lokalizacja /siedziba/	
Plan marketingowy	
Nazwa i opis wytwarzanych lub sprzedawanych dóbr i usług	
Strategia marketingowa: polityka cenowa, formy promocji, prognoza sprzedaży	
Klienci firmy /charakterystyka nabywców, formy rozliczeń z nabywcami/	
Konkurencja	
Dostawcy /lokalizacja i skala dostaw, formy rozliczeń/	
Plan funkcjonowania firmy	
Lokal, maszyny, wyposażenie	
Pracownicy	
Zarządzanie	
Doradcy, np. biuro rachunkowe, radca prawny	
Plan finansowy	
Zapotrzebowanie na kapitał potrzebny do uruchomienia firmy	
Bilans otwarcia i źródła finansowania	
Charakterystyka opłacalności przedsiębiorstwa	
Czynniki ryzyka i powodzenia	
Szanse stojące przed przedsiębiorstwem	
Zagrożenia i trudności jakie mogą się pojawić	
Kalendarium działania	
Harmonogram działań związanych z uruchomieniem firmy	
Określenie terminów wyznaczających kolejne etapy rozwoju firmy w perspektywie 3 lat/np. zakup nowych maszyn, wzrost zatrudnienia/	

Załącznik nr 2

ARKUSZ OCENIANIA PRACY ZESPOŁOWEJ

Kryteria oceny	Liczba punktów	Grupa I	Grupa II	Grupa III	Grupa IV
Współpraca członków zespołu	0-20				
Kierowanie zespołem przez koordynatora	0-10				
Wypełnienie wszystkich elementów składowych biznesplanu	0-20				
Ciekawość pomysłu	0-10				
Wiarygodność danych /źródła/	0-10				
Estetyka wykonania	0-20				
Forma prezentacji	0-10				
Suma punktów:	0-100				
Ocena	-				

Przeliczenie punktów na oceny:

- 91-100pkt - ocena celująca
- 81-90 pkt - ocena bardzo dobra
- 71-80 pkt - ocena dobra
- 61-70 pkt - ocena dostateczna
- poniżej 60 pkt - ocena dopuszczająca